

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

F.D. Rooseveltsingel 40

Monumentnummer : GM124

Straat : F.D. Rooseveltsingel
Huisnummer : 40
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 EH

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2087

Naam object : ---
Bouwjaar : 1896
Architect : N.b.
Bouwstijl : neo-rennaissance/eclectisme
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 29-09-2014
Datum aanwijzing : 23-06-2015

Situering

Woning maakt deel uit van een rijtje van vijf huisjes gelegen aan de F.D. Rooseveltsingel aan de oostzijde van de historische binnenstad van Doesburg. Het complex wordt van de straat gescheiden door een voortuin en heeft links en rechts een achterom.

Hoofdopzet

F.D. Rooseveltsingel 40 is de linker hoekwoning van een rijtje van vijf woningen. De rij bestaat uit drie bouweenheden onder even zoveel zadeldaken haaks op de straat. F.D.

Rooseveltsingel 40 bevindt zich in het rechter bouwlichaam. De woningen hebben een rechthoekige plattegrond met een uitbouw aan de achterzijde onder een plat dak. De woningen zijn gedeeltelijk onderkelderd en hebben een kleine vliering.

Historie

De F.D. Rooseveltsingel heette voor WO II Looierswal en volgt het tracé van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd. Rond het midden van de 18^e eeuw waren aan de randen van de middeleeuwse stad diverse tuinen te vinden waaronder ook tussen de Zandbergstraat en de Looierswal. Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen in welke periode ook aan de Looierswal (Rooseveltsingel) de eerste huizen verschenen. De singel werd na de definitieve opheffing van de vesting in 1923 ook aan de veldzijde bebouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

De rij woningen F.D. Rooseveltsingel 32 - 40 is blijkens een recent geplaatste gevelsteen in de middelste woning in 1896 gebouwd. De architect is vooralsnog niet bekend. De woningen zijn in 1931 overgegaan in het bezit van de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium Doesburg, die in datzelfde jaar de schuurtjes aan de achterzijde laat vervangen door grotere uitbouwen onder platdak.

Aan de achterzijde van de tuinen werd in 1954 een rij schuurtjes gebouwd. De huizen zijn nadien afzonderlijk verkocht in particulier bezit.

In 1982 werd bij Rooseveltsingel 40 een dakopbouw in het linker dakvlak geplaatst.

Eerder was in 1961 reeds een dakkapel in het achterste dakvlak geplaatst. De voorgevelarchitectuur bleef goeddeels ongewijzigd.

Exterieur

Het rijtje is symmetrisch van opzet en bestaat uit een vijftal woningen waarvan de twee buitenste onder een gezamenlijk zadeldak tussen topgevels zijn geplaatst, de middelste woning heeft een eigen zadeldak eveneens met eigen topgevels.

De rij staat op een gepleisterde plint en heeft gemetselde, bakstenen gevels in kruisverband. De twee buitenste woningen zijn steeds in een symmetrisch blokje onder een zadeldak ondergebracht, achter een symmetrisch opgebouwde voorgevel. Elke woning bestaat uit twee traveeën met een deur en een venster, waarbij de entrees van de gekoppelde woningen zijn ondergebracht in een centrale travee. Nummer 40 heeft een voordeur met twee glaspanelen met gebogen boven- en onderzijde. Het tegelwerk van de portiek is in het verleden vervangen.

De gevels van de buitenste woningen zijn voorzien van uitgemetselde lisenen op de hoeken die overgaan in getrappt gemetseld, klimmend metselwerk dat de daklijn begeleidt. Dit metselwerk is voorzien van rood voegwerk en sluit aan op de gemetselde pilasters links en rechts van de dubbele entree. Vensters en entrees worden aan de

bovenzijde ontlast met gemetselde segmentbogen en hebben gepleisterde boogvullingen. De vensters liggen iets terug en hebben houten onderdorpels en een ongedecoreerd kalf met valramen in de bovenvakken, bij alle woningen voorzien van gekleurd glas-in-lood in een geometrisch patroon. De onderramen zijn in het verleden vervangen. De verdiept geplaatste voordeuren draaien in kozijnen met geprofileerd kalf en hebben een enkelruits bovenlicht, bij nummer 32 blank kathedraalglas. Ter hoogte van de geboorten van de ontlastingsbogen zijn rechte muurankers toegepast. De overgang van begane grond naar eerste verdieping wordt gemarkeerd door een over de rij doorlopende gemetselde tandlijst, die een kwartsteens overkraging van de bovenste gevelhelft inleidt. Ter plaatse van de pilasters van de entreepartij is de gevellijst gekropt. De pilasters zijn ter hoogte van de verdieping van verdiepte velden voorzien. Boven de vensters op de verdieping komt dit metselwerk samen in een segmentboog. De vensters op de verdieping worden aan de bovenzijde afgesloten met steenshoog gemetselde segmentbogen en hebben gepleisterde boogvullingen. De oorspronkelijk naar binnen draaiende ramen hebben een tweeruits indeling met een horizontale roede. Bij de nummers 36 en 38 zijn de ramen in het verleden vervangen voor enkelruits exemplaren. De gevels worden afgesloten met een windveer en deklathout op houten klossen, in de top bekroond met een afgeknotte makelaar. De dakvlakken zijn belegd met gesmoorde, oude Hollandse dakpannen.

De middelste woning wordt geaccentueerd door middel van een zelfstandig vormgegeven woning onder een eigen zadeldak. De indeling en detaillering van de begane grond is gelijk aan de andere woningen. Het venster op de verdieping wordt ontlast met een gemetselde halfsteens rondboog en bevindt zich in een gevelveld, dat wordt omkaderd door uitgemetselde pilasters met rood voegwerk. De pilasters hebben aan de binnenzijde van het veld vertande imposten en komen boven het venster samen in een gemetselde boog. Het uitgemetselde deel van de gevel boven de tandlijst wordt ingeleid met consoles die in de lijst naar voren zijn uitgemetseld. De gevel wordt afgesloten met een windveer en deklathout op houten klossen bekroond met een spitse, houten makelaar.

De linker zijgevel is gelegen aan een achterom en is met uitzondering van een enkel venster geheel blind. Het venster is hooggeplaatst en heeft een tweeruits draairaam met gekleurd glas-in-lood uit 1961. Het is later ingehakt ter plaatse van een smaller raam, waarvan de strekse ontlastingsboog en de rollaag ter plaatse van de lekdorpel bewaard zijn gebleven. De gevel is ter hoogte van de verdiepingsvloer voorzien van zeven gesmede staafankers en wordt afgesloten met een geprofileerde bakgoot op gedecoreerde klossen.

Tegen de achtergevel van nummer 40 staat een in het verleden uitgebreide uitbouw onder plat dak. De achtergevel van het huis is gemetseld in kruisverband en voorzien van een venster met kalf en gekleurd glas-in-lood in het bovenraam. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door de omlopende goot op klossen. In het achterste dakvlak is een vlakgedekte dakkapel opgenomen.

Interieur F.D. Roosevelttsingel 40

Kelder: de woning heeft een kelder in het midden van de woning die toegankelijk is via een houten deur en een houten steektrap in de voorkamer. De kelder is gedekt met een recent vernieuwde (en verlaagde) enkelvoudige balklaag van naaldhout. Deze balklaag lag in eerste instantie veertig centimeter hoger. De keldervloer bestaat uit in cement gelegde vlakke straatklinkers.

Begane grond: De woning heeft een hal met trapopgang rechts van waaruit een paneeldeur aan het eind toegang geeft tot een woonkamer. De deur is gevat in een historisch kozijn met pen-en-gat verbindingen die met toognagels zijn gezekerd. Alle paneeldeuren in het huis zijn in 1961 voorzien van vlak plaatmateriaal. Een tweede paneeldeur die toegang geeft tot de voorkamer wordt niet gebruikt en is weggewerkt achter plaatmateriaal. De woonkamer bestaat uit een voor- en achterkamer, met elkaar verbonden door een brede doorgang. Beide ruimten zijn voorzien van een schouw ten behoeve van een gaskachel. De voorkamer krijgt daglicht door een venster met gekleurd glas-in-lood in het bovenraam en een enkelruits onderraam. Dit was tot 1961 voorzien van een vast roedenkruis. Alleen het bovenraam kon open als naar binnen vallend raam. De achterkamer wordt van daglicht voorzien door een venster met draairamen en een kalf met bovenraam, waarin gekleurd geometrisch glas-in-lood is gevat. Het plafond is afgewerkt met gipskartonplaat. Een paneeldeur rechts achter met glaspaneel in het bovenste vak voert naar de aanbouw met keuken en badkamer. De deur is gevat in een historisch kozijn met pen-en-gat verbindingen die met toognagels zijn gezekerd. Vanuit de keuken wordt de tuin bereikt.

Eerste verdieping: een houten steektrap voert door een rondboog met imposten naar een overloop op de eerste verdieping. De indeling met vertrekken is hier onderdaks ondergebracht en bestaat uit een kamer aan de voorzijde, een kamer aan de achterzijde en de overloop ertussen. De kamer aan de straatzijde wordt van daglicht voorzien door een tweeruits, naar binnen draaiend raam, dat getuige de geprofileerde roeden uit de bouwtijd zou kunnen dateren. De kamer aan de achterzijde wordt van daglicht voorzien door een draairamen in een dakkapel uit 1961. Beide vertrekken zijn overigens met modern plaatmateriaal afgewerkt.

De kapconstructie is met name in de voorste en middelste kamer zichtbaar – ofschoon geheel betimmerd - en bestaat uit twee kreupele gebinten, die gordingen opvangen. Blokkeels tussen spantbenen en muurplaten vangen de spatkrachten op. Aan de achterzijde zijn de spantbenen verwijderd ten behoeve van de dakkapel. Een inspectieluik geeft vanuit de overloop toegang tot een lage vliering. In deze ruimte is het dakbeschoot van naaldhout vrij in het zicht en over de gordingen gespijkerd.

Bouwdossiers

1896	bouw woningen
28-07-1931	het veranderen van vijf schuurtjes achter woningen aan den Looierswal
09-02-1954	bouw vijf schuurtjes aan de Roosevelttsingel
20-10-1982	uitbreiding van de woning

Literatuur

Niet bekend

Waardering

Het pand dateert uit het eind van de negentiende eeuw en is wat betreft de opzet en gevelarchitectuur goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de relatieve gaafheid van de voorgevelarchitectuur van van het rijtje woningen als geheel en van F.D. Rooseveltsingel 40 in het bijzonder.

Het object F.D. Rooseveltsingel 40 is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Het adres is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rij huizen daterend uit het eind van de negentiende eeuw met elementen van neo-rennaissance architectuur. De woning is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de andere adressen van de rij woningen F.D. Rooseveltsingel 32 tot en met 40.

De woning is cultuurhistorisch van belang als bewaard gebleven voorbeeld van een woning voor de arbeidersklasse uit het periode van de vorige eeuwwisseling.